

Bölüm 3.4.1

PROSTAT KANSERİNDE TESTOSTERON BASKILAYICI TEDAVİLER

Feyzi Arda ATAR¹

Batu AKALIN²

TESTOSTERON BASKILAYICI TEDAVİLERİN TARİHÇESİ

Prostatik epitelin kastrasyon sonrası atrofiye gittiği en azından 19. yüzyıldan beri bilinmekte birlikte endokrin tedavinin prostat kanserinde kullanımının temeli yaklaşık 80 yıl önce ortaya atılmış basit bir hipoteze dayanır (1). Bu hipotezin iki öncülü; “Birçok örnekte bir malign prostat tümörü erişkin epitel hücrelerinin aşırı büyümesinden ibarettir.” ve “Tüm bilinen erişkin prostatik epitel hücreleri ortamındaki androjen miktarı fazlaıyla azalınca atrofiye gitmektedir.” olup hipotezinvardığısonuçise“Budurumda, ilerlemiş prostat kanseri olan hastaların klinik durumlarında kastrasyon sonrası önemli bir iyileşme olmalıdır.” olmuştur. Huggins’ın hipotezi için kullanılan kanıtlar neredeyse tamamen laboratuvara elde edilmiş olup hipotezin çığır açmasının en önemli sebebi benign prostatik epitel ve prostat kanserinin biyokimyasal olarak analog olduğu ve androjen ablasyonuna benzer tepki göstereceğini ortaya koymasıdır. Bu alanda çalışmaları Charles Huggins’e 1966 yılında Nobel Ödülü’nu kazandırmıştır.

Lokal ileri veya metastatik prostat kanseri olan 21 hastaya Chicago Üniversitesi’nde cerrahi kastrasyon yapıldıktan sonra 18 hastada ağrıda azalma, aneminin iyileşmesi, kilo artışı gibi gözle görülebilir klinik iyileşme sağlanmıştır. Kastrasyonun diğer bildirilen sonuçları ise libido kaybı, erektil disfonksiyon, iştah artışı ve sıcak basması olup bunlar androjen baskılıyıcı tedavilerde hala sık

¹ Doç. Dr., Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Üroloji Kliniği ardatar@gmail.com

² Dr., Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Üroloji Kliniği utabakalin@gmail.com

mantıklıdır. Daha sonra yapılan ve radikal prostatektomi sonrası lenf nodu metastazı olan 731 hastanın incelendiği bir çalışmada ise adjuvan ABT alan ve almayan hastalar arasında ortalama sağkalımda bir fark bulunamamıştır (27). pN1 olan hastalara adjuvan ABT, adjuvan ABT ve IMRT/VMAT + IGRT veya hastanın 2 veya daha az lenf nodu varsa ve PSA < 0,1 ng/ml ise izlem önerilebilir (28).

Lokal İleri, Asemptomatik Metastatik Hastalıkta veya Lokal Tedaviye Uygun Olmayan Hastalarda Sonuçlar

Erken ve geç başlanan ABT'nin sonuçları lokal tedaviye uygun olmayan 985 prostat kanseri hastasının araştırıldığı bir çalışmada sorgulanmıştır. Bu hastalarda erken dönemde başlanan ABT'nin ortalama sağkalımda anlamlı ancak küçük bir avantajının olduğu ancak prostat kanseri spesifik mortalite veya ortalama semptomsuz sağkalımda erken ve geç tedavi başlanan olgularda belirgin farklılık olmadığı görülmüştür. Lokal ileri, T3-T4 M0 cerrahiye veya radyoterapiye uygun olmayan hastalar arasından sadece PSA'sı 50ng/mL ve PSA-DT (PSA doubling time)'si < 12 ay olan veya semptomatik olan hastalar erken başlayan ABT'den fayda görürler (29).

KAYNAKLAR

1. Huggins C. Anti-androgenic treatment of prostatic carcinoma in man. In: Moulton FR, editor. Approachestotumorchemotherapy. Washington (DC): American Association for the Advancement of Science; 1947. p. 379–83.
2. Swerdlow RS, Walsh PC. Testosterone and oestradiol suppression of LH and FSH in adult males: duration of castration, duration of treatment and combined treatment. Acta Endocrinol (Copenh) 1973;73:11–21.
3. Zhang X-Z, Donovan MP, Williams BT, et al. Comparison of subcapsular and total orchietomy for treatment of metastatic prostate cancer. Urology 1996;47:402–4.
4. Schröder FH, Collette L, de Reijke TM, et al. Prostate cancer treated by anti-androgens: is sexual function preserved? EORTC Genitourinary Group. European Organization for Research and Treatment of Cancer. Br J Cancer 2000;82:283–90.
5. Schellhammer PF, Davis JW. An evaluation of bicalutamide in the treatment of prostate cancer. Clin Prostate Cancer 2004;2:213–9.
6. McLeod DG, Iversen P, See WA, et al; Casodex Early Prostate Cancer Trialists' Group. Bicalutamide 150 mg plus standard care vs standard care alone for early prostate cancer. BJU Int 2006;97:247–54.
7. Seidenfeld J, Samson DJ, Hasselblad V, et al. Single-therapy androgen suppression in men with advanced prostate cancer: a systematic review and meta-analysis. Ann Intern Med 2000;132:566–77. Erratum in Ann Intern Med 2005;143:764–5
8. Tsuchimura T, Nasu Y, Saika T, et al. Optimal starting time for flutamide to prevent disease flare in prostate cancer patients treated with a gonadotropin-releasing hormone agonist. Urol Int

- 2001;66:135–9.
- 9. Gittelman M, Pommerville PJ, Persson B-E, et al. A 1-year, openlabel, randomizedphase II dosefindingstudy of degarelixforthetreatment of prostatecancer in North America. *J Urol* 2008;180:1986–92.
  - 10. Klotz, L., et al. Theefficacyandsafety of degarelix: a 12-month, comparative, randomized, openlabel, parallel-groupphase III study in patientswithprostatecancer. *BJU Int*, 2008. 102: 1531.
  - 11. Shore, N.D. Experiencewithdegarelix in thetreatment of prostatecancer. *TherAdvUrol*, 2013. 5: 11.
  - 12. Kruit WH, Stoter G, Klijn JG. Effect of combinationtherapywithaminoglutethimideandhydrocortisone on prostate-specificantigenresponse in metastaticprostatecancerrefractorytosandardendocrinotherapy. *AnticancerDrugs* 2004;15:843–7.
  - 13. Aria Y, Yoshiki T, Yoshida O. Prognosticsignificance of prostate-specificantigen in endocrinetreatmentsforprostatecancer. *J Urol* 1990;144: 1415–9
  - 14. Hussain M, Tangen CM, Higano C, et al; SouthwestOncologyGroup Trial 9346 (INT-0162). Absoluteprostate-specificantigenvalueafterandrogendeprivation is a strongindependentpredictor of survival in newmetastaticprostatecancer: datafromSouthwestOncologyGroup Trial 9346 (INT-0162). *J ClinOncol* 2006;24:3984–90.
  - 15. Gay HA, Sanda MG, Liu J, Wu N, Hamstra DA, Wei JT, et al. Externalbeamradiationtheraporybrachytherapywithorwithoutshort-courseneoadjuvantandrogendeprivationtherapy: Results of a multicenter, prospectivestudy of Quality of Life. *International Journal of RadiationOncology*Biology*Physics*. 2017;98(2):304–17.
  - 16. Nguyen PL, Alibhai SMH, Basaria S, D'Amico AV, Kantoff PW, Keating NL, et al. Adverseseffects of androgendeprivationtherapyandstrategiestomitigatethem. *EuropeanUrology*. 2015;67(5):825–36.
  - 17. Shapiro CL, Van Poznak C, Lacchetti C, Kirshner J, Eastell R, Gagel R, et al. Management of osteoporosis in survivors of adultcancerswithnonmetastaticdisease: Ascoclinicalpracticeguideline. *Journal of ClinicalOncology*. 2019;37(31):2916–46.
  - 18. Ketchandji M, Kuo Y-F, Shahinian VB, Goodwin JS. Cause of death in older men afterthedagnosis of prostatecancer. *Journal of theAmericanGeriatricsSociety*. 2009;57(1):24–30.
  - 19. Gardner JR, Livingston PM, Fraser SF. Effects of exercise on treatment-relatedadverseeffectsforspatientswithprostatecancerreceivingandrogen-deprivationtherapy: A systematicreview. *Journal of ClinicalOncology*. 2014;32(4):335–46.
  - 20. Boyle HJ, Alibhai S, Decoster L, Efstathiou E, Fizazi K, Mottet N, et al. Updatedrecommendations of the International Society of GeriatricOncology on ProstateCancer Management in olderpatients. *EuropeanJournal of Cancer*. 2019;116:116–36.
  - 21. Ryan CJ, Small EJ. Earlyversusdelayedandrogendeprivationforprostatecancer: newfuelfor an olddebate. *J ClinOncol* 2005;23:8225–31.
  - 22. Makarov DV, Humphreys EB, Mangold LA, et al. Thenaturalhistory of men treatedwithdeferredandrogendeprivationtherapy in whommetastaticprostatecancerdevelopedfollowingradicalprostatectomy. *J Urol* 2008; 179:156–61, discussion 161–2
  - 23. Byar DP. Proceedings: TheVeterans Administration CooperativeUrologicalResearchGroup'sstudies of cancer of theprostate. *Cancer* 1973;32: 1126–30.
  - 24. Iversen P. Bicalutamide 150 mg in additiontostandardcare in patientswithearly, non-metastaticprostatecancer: resultsfromthe SPCG-6 study at a medianfollow-up of 5.3 years. *J Urol* 2004;171(Suppl.):311.
  - 25. Lu-Yao GL, Albertsen PC, Moore DF, et al. Survivalfollowingprimaryandrogendeprivation-therapymong men withlocalizedprostatecancer. *JAMA* 2008;300:173–81. Erratum in *JAMA* 2009;301:38.

26. Messing EM, Manola J, Yao J, et al. Immediatevsdelayedhormonetherapy (HT) in patientswith-
hnodalpositive (N+) prostatecancerwho had undergoneradicalprostatectomy (RP) + pelvic-
lymphadenectomy (LND): results of centralpathologyreview (CPR). *J Urol* 2004;171(Suppl.):
383.
27. Wong Y-N, Freedland S, Egleston B, et al. Role of androgendeprivationtherapyfornode-posit-
iveprostatecancer. *J ClinOncol* 2008;27:100–5.
28. EAU Guidelines. Edn. presented at the EAU AnnualCongress Amsterdam 2022. ISBN 978-
94-92671-16-5.
29. Studer, U.E., et al. Using PSA toguidetiming of androgendeprivation in patientswith T0-4
N0-2 M0 prostatecancer not suitableforlocalcurativetreatment (EORTC 30891). *EurUrol*,
2008. 53: 941.